

## การศึกษาความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร The Study of Opinions of Students Dropping out in Short Course for Vocational Training School, Bangkok

สมใจ เพียรประสิทธิ์<sup>1\*</sup> และ อัศครัตน์ พูลกระจ่าง<sup>2</sup>

<sup>1</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร  
กรุงเทพฯ 10800

<sup>2</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี  
จังหวัดปทุมธานี 12110

### บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการที่ออกกลางคัน ทั้งหมด จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุด้านความพร้อมของนักศึกษา ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อการเรียน สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ ห้องเรียนมีจำนวนผู้เรียนมากเกินไป สาเหตุด้านหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ หลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงเรียนน้อยไม่สามารถนำไปใช้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานได้ สาเหตุด้านความพร้อมของผู้สอน พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ ผู้สอนมีการลาหยุดงานเพื่อไปประชุมหรือสัมมนาบ่อยครั้ง

### Abstract

The objective of this research was to study opinions of students dropping out in short course for vocational training school, Bangkok. The population consisted of 123 students dropping out in the department of Food and Nutrition. Instrument used in this research was 5-level scale approximate. Data were analyzed by mean and standard deviation. The results showed that as for cause of the readiness of students, comments were in the highest rank. It was found that the reasons for dropping out was that work time affected learning. As for environmental reasons, comments were in the second rank. It was found that reasons for dropping out were too many students in the class. As for the curriculum, comments were in the third rank. It was found that causes of dropping out were not enough credits to test the skill standards. As for cause of the availability of teachers, it was found that comments were in the final ranking. It was found that the reasons for dropping out were the teachers have to leave work to attend meetings or seminars frequently.

**คำสำคัญ** : การออกกลางคันของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

**Keywords** : Dropping Out, Short Course

## 1. บทนำ

การศึกษานับเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิดการพัฒนาด้านศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ อันที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข[1] ด้วยเหตุนี้การศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างสันติสุข สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศไทยอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ[2]

โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองส่งเสริมอาชีพสังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2504 มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา การฝึกอาชีพให้กับประชาชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและเด็กนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ 6 จากกรุงเทพมหานครที่ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อระดับสูง ในหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งภาคปกติและภาคค่ำจากการดำเนินการที่ผ่านมา โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปมาสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้ในปี 2538 มีผู้เรียนจำนวน 7,692 คน ในปีต่อมาเพิ่มขึ้นเป็น 8,279 คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี[3] โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) เป็น 1 ใน 10 แห่งของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครสังกัดฝ่ายการศึกษาอาชีพ กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

ตั้งอยู่ ถนนพระราม 4 ซอยปูลูกจืด 3 (บ่อนไก่) แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร บนเนื้อที่ 3 ไร่ 2 งานเดิมเป็นโรงเรียนผลิตวัสดุก่อสร้างของฝ่ายการโยธาเทศบาลนครกรุงเทพ ได้มอบให้ฝ่ายการศึกษาและสวัสดิการสังคม

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านอาชีพและเป็นวิชาที่มีผู้สนใจสมัครเรียนเป็นจำนวนมาก ในแต่ละรุ่นของปีการศึกษา ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นำไปประกอบอาชีพ หรือใช้ในการเพิ่มพูนความรู้เดิม การจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาอาหารและโภชนาการของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) มีข้อจำกัดหลาย ๆ ด้าน เช่น บุคลากร นักศึกษา งบประมาณ สถานที่ เครื่องมือเครื่องจักร และหลักสูตร จึงประสบปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่บ้าง จากการติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาอาหารและโภชนาการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) ได้พบปัญหามีนักศึกษาออกกลางคัน ก่อนจบหลักสูตรทำให้มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านงบประมาณ จำนวนเปอร์เซ็นต์ของผู้จบการศึกษา และการขาดโอกาสของผู้ต้องการเรียนอย่างจริงจัง เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะได้ทราบสาเหตุของปัญหา และแนวทางป้องกันปัญหาตลอดจนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบต่อไป

## 1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

## 1.2 ขอบเขตการวิจัย

1.2.1 การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ออกกลางคันเกี่ยวกับสาเหตุของการออกกลางคัน หลักสูตรระยะสั้น วิชาอาหารและโภชนาการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร รวม 4 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของนักศึกษา ด้านความพร้อมของผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งแวดล้อม

1.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคัน หลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) ที่ลงทะเบียนเรียนภาคปกติ-ภาคปาย ปีการศึกษา 2551

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคัน หลักสูตรระยะสั้นวิชาอาหารและโภชนาการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) ที่ลงทะเบียนเรียนภาคปกติ-ภาคปาย รุ่นที่ 1-8 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 123 คน

1.2.3 ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2552

## 2. วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษา หลักสูตร

วิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

## 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคัน หลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) ที่ลงทะเบียนเรียนภาคปกติ-ภาคปาย ปีการศึกษา 2551

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคัน หลักสูตรระยะสั้นวิชาอาหารและโภชนาการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) ที่ลงทะเบียนเรียนภาคปกติ-ภาคปาย รุ่นที่ 1-8 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 123 คน โดยสามารถจำแนกตามหมวดวิชาที่เรียนได้ ดังนี้

|                   |    |    |
|-------------------|----|----|
| วิชาอาหารไทย      | 37 | คน |
| วิชาขนมไทย        | 27 | คน |
| วิชาขนมปังและพาย  | 26 | คน |
| วิชาคุกกี้และเค้ก | 33 | คน |

## 2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร บทความ เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาและข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

2.2.2 กำหนดขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างที่ใช้ในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามจะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-List) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันเฉพาะด้าน ลักษณะแบบสอบถามใช้ค่าถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ ได้แก่

ด้านความพร้อมของนักศึกษาจำนวน 13 ข้อ

ด้านความพร้อมของผู้สอน จำนวน 13 ข้อ

ด้านหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ

ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ข้อ

รวมทั้งสิ้น 41 ข้อ

กำหนดค่าคะแนนความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษา เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้สอบถามแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

2.2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นไปปรึกษาและขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ได้รับคำแนะนำ

2.2.5 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามจำนวน 2 ท่าน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหาภาษาที่ใช้ เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

2.2.6 นำแบบสอบถามฉบับร่างไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ออกกลางคันของหลักสูตรอาหารและโภชนาการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่) จำนวน 10 คน (ซึ่งไม่รวมกับกลุ่มตัวอย่าง) จากนั้นนำข้อมูลวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับร่าง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) ตามการวิเคราะห์ของ Cronbach[4] ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.84

2.2.7 ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

## 2.3 การเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการจัดเตรียมแบบสอบถามจำนวน 123 ชุด ได้ดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแนบหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โดยเริ่มวางแผนการจัดส่ง ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) ตามที่นักศึกษาได้ให้ไว้ตอนสมัครเรียน

2.3.2 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่ออกกลางคัน ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนปอนไก่และใกล้เคียง พร้อมรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

2.3.3 ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมกับกำหนดวันเวลาเพื่อส่งกลับคืนซึ่งผู้วิจัยได้จัดเตรียมซองติดสแตมป์ เพื่อให้ส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์เช่นกัน

2.3.4 การเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามกลุ่มประชากรทั้งหมด 123 คนดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาวิชาอาหารไทย  
แจก 37 ชุด ได้รับคืน 28 ชุด
2. นักศึกษาวิชาขนมไทย  
แจก 27 ชุด ได้รับคืน 19 ชุด
3. นักศึกษาวิชาขนมปังและพาย  
แจก 26 ชุด ได้รับคืน 22 ชุด
4. นักศึกษาวิชาคุกกี้และเค้ก  
แจก 33 ชุด ได้รับคืน 28 ชุด

สรุปสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 97 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 78.86

## 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม นำคำตอบจากแบบสอบถาม

มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันเฉพาะด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับปัญหาการออกกลางคัน 5 ระดับ และกำหนดให้มีคะแนน แต่ละระดับ ดังนี้

|            |   |       |
|------------|---|-------|
| มากที่สุด  | 5 | คะแนน |
| มาก        | 4 | คะแนน |
| ปานกลาง    | 3 | คะแนน |
| น้อย       | 2 | คะแนน |
| น้อยที่สุด | 1 | คะแนน |

ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนได้แปลผลโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้[5]

|                |                         |
|----------------|-------------------------|
| ค่าคะแนนเฉลี่ย | 4.50-5.00               |
| หมายถึง        | เห็นด้วยระดับมากที่สุด  |
| ค่าคะแนนเฉลี่ย | 3.50-4.49               |
| หมายถึง        | เห็นด้วยระดับมาก        |
| ค่าคะแนนเฉลี่ย | 2.50-3.49               |
| หมายถึง        | เห็นด้วยระดับปานกลาง    |
| ค่าคะแนนเฉลี่ย | 1.50-2.49               |
| หมายถึง        | เห็นด้วยระดับน้อย       |
| ค่าคะแนนเฉลี่ย | 1.00-1.49               |
| หมายถึง        | เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด |

ส่วนการนำเสนอผลการวิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประกอบคำบรรยายโดยแยกเสนอในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา

2.4.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม ใช้วิธีอ่านสรุปวิเคราะห์เนื้อหา

2.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

### 3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

#### 3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 83 คน ร้อยละ 85 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 14 คน ร้อยละ 14.4

3.1.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 26-35 ปี รองลงมาอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 14.4 อายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 15.5 และอายุ 46 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.2

3.1.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 42.2 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 28.9 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 16.5 และระดับประถมศึกษา ร้อยละ 8.2

3.1.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้านและนักศึกษา ร้อยละ 69.1 รองลงมาเป็นเจ้าของกิจการ ร้อยละ 18.6 พนักงานบริษัท ร้อยละ 11.3 และ อาชีพรับราชการ ร้อยละ 1.0

3.1.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิสำเนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีภูมิสำเนาต่างจังหวัด ร้อยละ 49.5 รองลงมากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 46.4 และต่างประเทศ ร้อยละ 4.1

3.1.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงเวลาเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนภาคเช้าจำนวน 49 คน ร้อยละ 50.5

3.1.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิชาที่เรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าเรียนวิชาอาหารไทย ร้อยละ 28.9 รองลงมาเข้าเรียนวิชาคูกี้และเค้ก ร้อยละ 27.8 ขนมปังและพาย ร้อยละ 22.7 และขนมไทย ร้อยละ 20.6

3.1.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความต้องการของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ หลักสูตรตรงความต้องการจำนวน 91 คน ร้อยละ 93.8 รองลงมาไม่ตรงกับความต้องการจำนวน 6 คน ร้อยละ 6.2

3.1.9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่สำคัญในการสมัครเข้าเรียนของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมัครเรียนเพื่อประกอบอาชีพ 74 คน ร้อยละ 76.3 รองลงมาคือใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จำนวน 23 คน ร้อยละ 23.7

### 3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคัน

#### เฉพาะด้าน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็น ด้านสาเหตุความพร้อมของนักศึกษา

| สาเหตุการออกกลางคัน                              | n = 97      |             | แปลผล          |
|--------------------------------------------------|-------------|-------------|----------------|
|                                                  | $\bar{X}$   | S.D         |                |
| 1. ขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำอาหาร          | 2.30        | 1.09        | น้อย           |
| 2. ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรที่เรียน | 2.02        | 1.21        | น้อย           |
| 3. เนื้อหาวิชาเรียนยากเกินไป                     | 1.77        | 0.62        | น้อย           |
| 4. เรียนภาคปฏิบัติไม่ทันเพื่อนร่วมกลุ่ม          | 1.72        | 1.15        | น้อย           |
| 5. ความรู้ที่ได้ไม่สัมพันธ์กับการประกอบอาชีพ     | 1.64        | 0.93        | น้อย           |
| 6. ลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาอาหาร    | 3.00        | 1.67        | ปานกลาง        |
| 7. เลือกเรียนเฉพาะบางรายการอาหารที่ชอบ           | 1.98        | 1.25        | น้อย           |
| 8. มีปัญหาด้านสุขภาพ                             | 1.86        | 1.13        | น้อย           |
| 9. มีปัญหาด้านขาดแคลนทุนทรัพย์                   | 1.73        | 0.75        | น้อย           |
| 10. มีปัญหาเรื่องการเดินทางมาเรียน               | 2.35        | 1.01        | น้อย           |
| 11. เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อเวลาเรียน            | 3.24        | 1.25        | ปานกลาง        |
| 12. ได้งานทำระหว่างเรียน                         | 2.51        | 1.64        | ปานกลาง        |
| 13. มีภาระต้องรับผิดชอบคนในบ้านและดูแลบ้าน       | 3.05        | 1.55        | ปานกลาง        |
| <b>ค่าเฉลี่ย</b>                                 | <b>2.70</b> | <b>1.26</b> | <b>ปานกลาง</b> |

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเรื่องการออกกลางคันด้านความพร้อมของนักศึกษา โดยภาพรวมเห็นว่าตัวนักศึกษาเองเป็นสาเหตุปานกลาง (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.7 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อเวลาเรียน (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 3.24 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.25) รองลงมาตามลำดับ คือ มีภาระต้อง

รับผิดชอบคนในบ้านและดูแลบ้าน (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 3.05 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.55) และลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาอาหาร (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 3.00 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.67) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ความรู้ที่ได้ไม่สัมพันธ์กับการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 1.64 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.937)

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็น ด้านสาเหตุความพร้อมของผู้สอน

| สาเหตุการออกกลางคัน                                 | n = 97      |             | แปลผล       |
|-----------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
|                                                     | $\bar{X}$   | S.D         |             |
| 14. เข้าและเลิกสอนไม่ตรงเวลา                        | 1.20        | 0.39        | น้อยที่สุด  |
| 15. ขาดความรู้ในวิชาที่สอน                          | 1.20        | 0.39        | น้อยที่สุด  |
| 16. ขาดเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ                       | 1.16        | 0.37        | น้อยที่สุด  |
| 17. ขาดการเตรียมการสอนล่วงหน้า                      | 1.13        | 0.34        | น้อยที่สุด  |
| 18. ขาดเอกสารประกอบการสอน                           | 1.04        | 0.20        | น้อยที่สุด  |
| 19. ขาดสื่อการสอน เช่น วิดีโอ                       | 2.35        | 0.86        | น้อย        |
| 20. อธิบายงานหรือการทำกิจกรรมไม่เข้าใจ              | 1.31        | 0.50        | น้อยที่สุด  |
| 21. สอนเนื้อหาวิชามากเกินไปในแต่ละคาบเรียน          | 1.55        | 0.77        | น้อยที่สุด  |
| 22. ขาดความเอาใจใส่นักศึกษา                         | 1.13        | 0.34        | น้อยที่สุด  |
| 23. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา              | 1.39        | 0.62        | น้อยที่สุด  |
| 24. ขาดการควบคุมอารมณ์ในระหว่างสอน                  | 1.34        | 0.70        | น้อยที่สุด  |
| 25. ขาดสัมพันธภาพและความเป็นกันเองกับนักศึกษา       | 1.15        | 0.36        | น้อยที่สุด  |
| 26. มีการลาหยุดงานเพื่อไปประชุมหรือลี้มมนาบ่อยครั้ง | 2.86        | 0.45        | ปานกลาง     |
| <b>ค่าเฉลี่ย</b>                                    | <b>1.44</b> | <b>0.48</b> | <b>น้อย</b> |

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเรื่องการออกกลางคันด้านความพร้อมของผู้สอน โดยรวมเห็นว่าครู-อาจารย์เป็นสาเหตุเล็กน้อย (ค่าเฉลี่ย  $(\bar{X}) = 1.44$  ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการลาหยุดงานเพื่อไปประชุมหรือลี้มมนาบ่อยครั้ง

(ค่าเฉลี่ย  $(\bar{X}) = 2.86$  ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.45) รองลงมา คือ ขาดสื่อการสอน เช่น วิดีโอ (ค่าเฉลี่ย  $(\bar{X}) = 2.35$  ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ขาดเอกสารประกอบการสอน (ค่าเฉลี่ย  $(\bar{X}) = 1.04$  ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.20)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นด้านหลักสูตร

| สาเหตุการออกกลางคัน                                                           | n = 97    |      | แปลผล      |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|------------|
|                                                                               | $\bar{X}$ | S.D  |            |
| 27. เนื้อหาของหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน                       | 2.04      | 1.03 | น้อย       |
| 28. หลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงเรียนน้อยไม่สามารถนำไปใช้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานได้ | 2.64      | 1.17 | ปานกลาง    |
| 29. แต่ละหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าวิชาอื่น ๆ                                | 1.14      | 0.38 | น้อยที่สุด |
| 30. เมื่อเรียนจบแล้วไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพอิสระได้                       | 1.31      | 0.91 | น้อยที่สุด |
| 31. หลักสูตรที่เปิดสอนไม่ตรงกับความต้องการที่จะเรียน                          | 1.38      | 0.50 | น้อยที่สุด |
| 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรบ่อยครั้ง                                  | 1.78      | 0.98 | น้อย       |
| รวม                                                                           | 1.71      | 0.83 | น้อย       |

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเรื่องการออกกลางคันด้านหลักสูตรโดยรวมเห็นว่าหลักสูตรเป็นสาเหตุเล็กน้อย (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 1.71 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีหลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงเรียนน้อยไม่สามารถนำไปใช้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานได้ (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.64 ค่าความ

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.17) รองลงมา คือ เนื้อหาของหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.04 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.03) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ แต่ละหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าวิชาอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 1.14 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.38)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม

| สาเหตุการออกกลางคัน                                    | n = 97    |      | แปลผล      |
|--------------------------------------------------------|-----------|------|------------|
|                                                        | $\bar{X}$ | S.D  |            |
| 33. ห้องเรียนมีจำนวนผู้เรียนมากเกินไป                  | 2.43      | 1.06 | น้อย       |
| 34. เครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ | 2.22      | 0.96 | น้อย       |
| 35. เครื่องมือ อุปกรณ์ การฝึกงานล้าสมัย                | 2.32      | 1.06 | น้อย       |
| 36. สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน     | 2.35      | 0.86 | น้อย       |
| 37. ขาดระบบการป้องกันอุบัติเหตุแก่นักศึกษา             | 2.04      | 0.78 | น้อย       |
| 38. ภายในห้องเรียนขาดความปลอดภัยในทรัพย์สิน            | 1.99      | 0.88 | น้อย       |
| 39. โรงเรียนมีที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการ         | 1.16      | 0.40 | น้อยที่สุด |
| 40. ภายในบริเวณโรงเรียนขาดความสะอาด                    | 2.00      | 0.95 | น้อย       |
| 41. บริเวณพักผ่อนหย่อนใจมีไม่เพียงพอ                   | 2.69      | 0.56 | ปานกลาง    |
| ค่าเฉลี่ย                                              | 2.12      | 0.87 | น้อย       |

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเรื่องการออกกลางคันด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมเห็นว่าสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุเพียงเล็กน้อย (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.12 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริเวณพักผ่อนหย่อนใจมีไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.69 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.56) รองลงมา คือ ห้องเรียนมีจำนวนผู้เรียนมากเกินไป (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.43, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 1.06) และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 2.35, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือโรงเรียนมีที่จอดรถ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ (ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 1.16, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.40)

### 3.3 อภิปรายผล

1. ด้านนักศึกษา ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสาเหตุของการออกกลางคันด้านนักศึกษาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อการเรียน ลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นนอกเหนือจากเรียนวิชาอาหาร มีภาระต้องรับผิดชอบคนในบ้านและดูแลบ้าน เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อการเรียน และมีปัญหาเรื่องการเดินทางมาเรียน เป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาตัดสินใจออกกลางคันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก สุวรรณฤทธิ์[6] ที่ศึกษาการออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ พบว่า การใช้เวลาเดินทางจากบ้านมาโรงเรียนโดยรถประจำทางอาจเป็นอุปสรรคและเป็นสาเหตุของการออกกลางคัน

2. ด้านครู-อาจารย์ พบว่า การขาดสื่อการสอน เช่น วิดีโอ หากมีการใช้สื่อการสอน สอดคล้องกับเอกบุตร อยู่สุข[2] กิจกรรมการเรียนการสอน และมีการจัดหาหนังสือ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องอินเทอร์เน็ต วับริกรผู้เรียนอย่างเหมาะสม ดังนั้น จึงต้องจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนเตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม

3. ด้านหลักสูตร พบว่า การจัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน ช่วยให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัย พบว่า การไม่มีโรงอาหารหรือไม่มีที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้นักศึกษาออกไปรับประทานอาหารนอกโรงเรียน พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้นักศึกษาไม่เข้าเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจามา สุทธิพิณฑุ[7] เรื่อง สาเหตุของการสูญเสียค่าทางการศึกษาระดับ ปวช.: กรณีศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

## 4. สรุป

### 4.1 สรุปผลการศึกษา

1. ด้านความพร้อมของนักศึกษา ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันด้านนักศึกษา เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อการเรียน ลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นนอกเหนือจากเรียนวิชาอาหารมีการะต้องรับผิดชอบคนในบ้านและดูแล

บ้าน เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และมีปัญหาเรื่องการเดินทางมาเรียน ส่วนข้อที่มโนความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ความรู้ที่ได้ไม่สัมพันธ์กับการประกอบอาชีพ

2. ด้านความพร้อมของผู้สอน พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันด้านครู-อาจารย์เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มีการลาหยุดงานเพื่อไปประชุมหรือลัมนานบ่อยครั้ง ขาดสื่อการสอน เช่น วิดีโอ และสอนเนื้อหาวิชามากเกินไปในแต่ละคาบเรียน ส่วนข้อที่มีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ขาดเอกสารประกอบการสอน

3. ด้านหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน ด้านหลักสูตรเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ หลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงเรียนน้อยไม่สามารถนำไปใช้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานได้เนื้อหาของหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรบ่อยครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ แต่ละหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าวิชาอื่น ๆ

4. ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน ด้านสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันด้านหลักสูตรเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ บริเวณพักผ่อนหย่อนใจมีไม่เพียงพอ ห้องเรียนมีจำนวนผู้เรียนมากเกินไป สภาพแวดล้อมใน

ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกงานล้ำสมัย และเครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนข้อที่มีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียน มีที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการ

#### 4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การรับสมัครนักศึกษาครูผู้สอนควร ล้มภาชนะนักศึกษาเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ หรือ วิชาที่ต้องการเรียนก่อน
2. การรับสมัครควรกำหนดจำนวนคนไม่เกินกำหนดที่สถานศึกษากำหนดไว้
3. ควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จัดห้องเรียนให้เป็น ลัดส่วน มีโรงอาหาร และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น ห้องสมุด
4. ควรจัดหลักสูตร และเนื้อหาวิชาให้ เหมาะสมตามความต้องการของตลาดแรงงาน และปรับหลักสูตรให้สามารถนำไปใช้ทดสอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานได้
5. ควรจัดให้มีห้องโสตฯ เพื่อใช้ในการสอน ควบคู่กับการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดีโอ
6. ควรจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรให้ เพียงพอและทันสมัย
7. ผู้บริหารและผู้สอน ควรนำสาเหตุที่ได้ จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาอย่างจริงจัง

#### 5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนฝึก อาชีพกรุงเทพมหานคร (ปอนโก) ที่อำนวยความสะดวกในการวิจัยและเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์

#### 6. เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.  
2542. ร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา.  
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.  
เอกบุตร อยู่สุข. 2550. การออกกลางคันของ  
นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ  
ปวช. วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล  
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา  
กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์  
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาบริหาร  
อาชีวและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร  
เหนือ.  
สำนักพัฒนาสังคม. 2548. หลักสูตรระยะสั้นของ  
โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร.  
กรุงเทพฯ  
วิเชียร เกตุสิงห์. 2543. คู่มือการวิจัยเชิงปฏิบัติ  
การ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์และจำหน่าย.  
ไทยวัฒนาพานิช  
ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538.  
เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพ-  
มหานคร. สุวีริยาสาส์น.  
ดิเรก สุวรรณฤทธิ์. 2535. การออกกลางคันของ  
นักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค  
เพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องกล  
ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล บัณฑิตวิทยาลัย  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร  
เหนือ.  
เบญจมา สุธพินทุ. 2536. สาเหตุการสูญเปล่า  
ทางการศึกษาของการศึกษาระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยี

ราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียง  
เหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาบริหารอาชีวและเทคนิค

ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี  
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.